

BLUMENTÁL

Ročník XXIII

Číslo 12

December 2012

Poznajme čas!

Adventné obdobie nám ponúka viacero príležitostí prežiť tento čas duchovne, v snahe o obnovu svojho vnútra a „vyrovnanie chodníkov“ ako súčasť prípravy na sviatky Narodenia Pána. Nepochybne jedna z možností je aj prejaviť viac záujmu o Božie slovo – čítať ho a uvažovať nad ním. Ako žiak na druhom stupni základnej školy som v bežnej modlitbovej knižke objavil ako úvod k modlitbe v čase Adventu aj tento úryvok z Listu sv. Pavla Rimanom: *Bratia, poznajme čas, že už nadišla hodina, aby sme sa prebudili zo sna. Veď teraz je nám spása bližšie, ako vtedy, keď sme uverili. Noc pokročila, deň sa priblížil. Zhoďme teda skutky tmy a oblečme sa do výzbroje svetla. Zíme počestne ako vo dne; nie v hýrení a opilstve, nie v smilstve a necudnosti, nie v sváročoch a žiarlivosti, ale oblečte si Pána Ježiša Krista* (Rim 13, 11 – 14a).

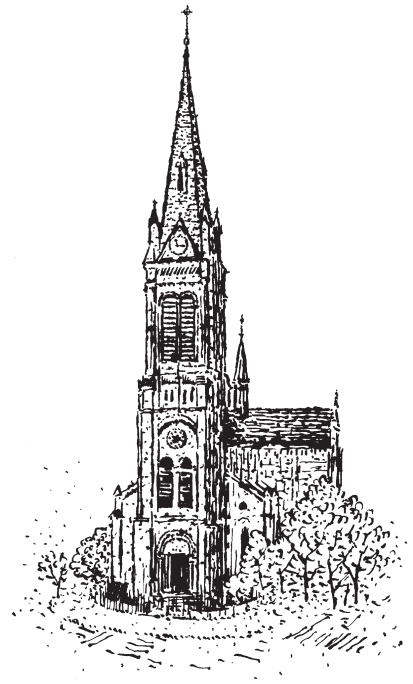
Keď je niečo v texte vo forme úvodu, niekedy na sebe pozorujeme tendenciu podceniť to a sústrediť sa na jadro. Aj pre mňa bol vyššie spomenutý citát zo sv. Pavla „len“ uvedením do istej adventnej modlitby. Ale postupom času som si začal uvedomovať, že aj úvod, najmä ak ide o biblický citát, môže byť veľmi silný. Svätý Pavol nám hovorí, že náš život sa často podobá sneniu. Zaiste sa nám neraz prihodilo, že náš nočný sen nám pripadal natoľko reálny, že niekedy aj po prebudení sme sa v duchu pýtali: Bol to naozaj iba sen, alebo išlo o niečo skutočné? Sen a realitu si nemožno zamieňať. Keď sa o niekom vyjadríme, že je to zasnený človek alebo „snilko“, azda v zjemnenej podobe vyjadríme ľudský vzor nie práve hodný nasledovania. Jedna vec je cítiť nadšenie pre určité ideály a hodnoty, ale čosi celkom odlišné je nechať sa viesť preludmi. Zvlášť neprijemné môže byť, keď človek až na konci životnej púte zistí, že celé roky kráčal po nesprávnej ceste – naplňal svoj život falošnými hodnotami a išiel za nesprávnym cieľom.

Keď obdobím adventu začíname nový cirkevný rok, dá sa v tom vidieť aj určitá paralela s občianskym rokom. Podobne ako v novoročnom čase si ľudia zvyknú dávať určité predsavzatia, aj my máme predstavy o tom, ako máme prežiť Advent a celý nový liturgický rok. Niektoré z týchto záväzkov sa nám podarí ako-tak naplňovať, pri iných cítime frustráciu zo zaostávania alebo aj zanedbania našich duchovných snažení. Pavlove slová, že *teraz je nám spása bližšie ako vtedy, keď sme uverili*, pripomínajú nám jeden z veľkých Božích darov, ktorým až príliš často mrháme. Je nim dar času. Možno nás utešuje predstava, že nič nie je stratené: Nevyšlo mi to teraz, vyjde to nabuduce! A čo ak čoraz viac duchovných cieľov presúvam do kolónky: vybaviť neskôr?

Nedávno som sa zúčastnil na konferencii o Roku viery pod názvom *S vierou poznať Boha*. Viedol ju známy biblista a sprievodca pútnikov po Svätej zemi, páter Ján Majerník. Okrem iného spomenul, ako občas z pozície veriaceho človeka zdôrazňujeme, že Kristus odpustil kajúcemu lotrovi a zachránil ho „v hodine dvanástej“. Alebo v známom podobnenstve o hospodárovi, ktorý najal robotníkov do svojej vinice, sa hovorí, že aj poslední dostali rovnakú odmenu ako tí, čo pracovali väčšinu dňa. V oboch prípadoch ide o povzbudivé posolstvo, ktoré nám adresuje Kristus, že aj vo finálnej etape života sa človek môže vrátiť k Bohu. Sami ale cítime, aké by to bolo prekrútenie zmyslu Ježišovho posolstva, keby sme ho pochopili ako výhovorku, prečo určité záväzky voči Bohu odkladáme do budúcnosti: „Keď budem starší, keď pôjdem do dôchodku, potom...“ – a nasleduje záplava pekne znejúcich sľubov. Ako vtipne poznamenal Dr. Majerník, ale „odkiaľ berieš istotu, že Boh dá, aby si sa dožil osemdesiatky? Takúto istotu môže mať len ten, kto už má osemdesiat jeden rokov.“

Jedna legenda hovorí o tom, ako diabol posielal svojich učňov, aby ľudí zvädzali a odlákali od Boha. Najskôr si však chcel overiť, akú taktiku na ľudí použijú. Prvý učeň rozprával o tom, ako bude všetkých presvedčať o tom, že veriť v Boha je nezmysel, lebo nijaký Boh neexistuje. Diabol iba pokrútil hlavou a povedal: „Možno ti to zopár ľudí uverí. Ale aj niektorí neverci kdesi v podvedomí cítia, že možno je tu nad nimi nejaká bytosť alebo sila, ktorá ich prevyšuje. Tým veľa ľudí nezískaš.“ Ďalší sa rozhovoril o tom, ako bude bagatelizovať význam Desatora: „Ľudia, veď hádam sa nenecháte v modernej dobe obmedzovať nejakými primitívnymi zásadami, starými niekoľko tisícročí!“ Ale ani tento postup sa diablovi nepozdával: „Vieš, je to zvláštne, ale človek aj vtedy, keď hreší a usiluje sa dišpenzovať od morálky, aj napriek rôznym výhovorkám cíti, že tie príkazy majú nadčasovú platnosť.“ Pred diabla predstavil tretí učeň a ten povedal: „Ja sa budem ľudom takto prihovárať: Samozrejme, nikto nechce sponchybovať Božiu existenciu alebo platnosť jeho zákonov. Človeče, ale prečo musíš túto alebo tamtú vec splniť práve teraz? Veď sa to dá pokojne vykonať zajtra alebo budúci mesiac, alebo aj budúci rok.“ Diabol od nadšenia priam povyskočil: „Výborne! – povedal – Presne tak to hovor ľudom a naletia ti. Toto bude ten najlepší spôsob, ako ich odvedieš od Boha.“

(Dokončenie na s. 3)

*Najsvätejšie Srdce Ježišovo –
prameň života a svätosti,
poznania a múdrosti,
pozerajúc sa z tohto
prítomného okamihu do dialľav
blízkej i vzdalenej minulosti,
sme si vedomí
svojej duchovnej odkázanosti na teba.
Z pohľadu minulosti
využívame túto chvíľu
na prejav vďakyvdania –
osobitne za svoj život
prirodzený i sviatosťno-duchovný,
ktorý sme dostali.
Vďaka za to, že sme uzreli svetlo sveta,
ale aj za dar kresťanskej viery
a za svetlo milosti,
ktoré nám priniesla sviatosť krstu
a neskôr sviatosť Eucharistie,
birmovania, manželstva či duchovného
zasvätenia.
Nezastupiteľnú úlohu v pohybe našich dní
mali tak naši rodičia, krstní i birmovní
rodičia, naši biskupi a kňazi.
A tak sa modlíme a prosíme,
aby sa zachovalo posvätné dedičstvo
našich predkov na Slovensku
prostredníctvom ľudí,
v ktorých horí láska k Bohu,
k Cirkvi, ľudom i národu.*

**Z modlitby zasvätenia
Božskému Srdcu v roku viery**

AKO PREŽIŤ ADVENT?

Každý z nás už veľa krát počul o tom, že sa máme dobre pripraviť na sviatky; že sa nemáme dať strhnúť nakupovaním a predvianočnou reklamnou kampanou, lebo podstata Vianoc je inde. Možno nás to zaujalo a chceli sme advent prežiť inak, ale nevedeli sme ako na to. V tomto článku je vysvetlenie liturgických skutočností, výber čítaní v kostole a návod, ako naplniť srdce počas adventu.

Advent v kostole

Advent má dvojitú povahu: je to obdobie prípravy na prvý príchod Božieho Syna k ľuďom (Vianoce) a zároveň je to obdobie, kedy vedení touto spomienkou smerujeme k očakávaniu druhého Kristovho príchodu na konci vekov. Zmyslom adventu je oddané a radostné očakávanie. Je to síce radostné očakávanie, ale predsa ešte len očakávanie. Preto sa používa fialová farba; v nedele sa vynecháva *Glória* (slávnostný spev po úkone kajúcnosti) a odporúča sa vyhýbať sa hlučným zábavam.

V liturgii (napríklad pri svätej omši a modlitbe breviára) je advent rozdelený na dve časti: obdobie od Prvej adventnej nedele do 17. decembra a obdobie od 17. decembra do Vianoc. Prvé obdobie nás vedie predovšetkým k predstave druhého Kristovho príchodu v sláve (nazývame to aj eschatologický charakter adventného obdobia). Totiž, tak ako sa reálne uskutočnil prvý príchod, tak sa reálne uskutoční aj druhý. Druhé obdobie nás vedie priamo k príprave oslavy prvého Kristovho príchodu.

Ráz nedefných čítaní určuje evanjelium, na ktorého tému sa viažu aj ostatné texty svätej omše. Ráz čítaní v prvých deviatich pracovných dňoch určuje prvé čítanie (knihy *Izaiáš* – zaznieva prorocstvo) a podľa neho sa potom vyberá evanjelium (naplnenie prorocstva); v ďalších pracovných dňoch sa číta na pokračovanie evanjelium o Jánovi Krstiteľovi a k tomu sa vyberajú ostatné texty. Posledné dni pred Vianocami sa vyberajú udalosti z evanjelia (*Matúš, Lukáš*), ktoré hovoria o bezprostredných udalostiach pred narodením Pána.

Advent v rodine

Mike Aquilina (59-ročný ženatý Američan), významný autor desiatok literárnych duchovných diel, odborník na diela cirkevných otcov nám ponúka návod na prežívanie adventu, ktorý zhrnul do týchto bodov. Ide o šesť návodov na modlitbu, ktoré nám pomôžu pozvať Ježiša do našich srdiec a domov.¹

• **Častejšie sa zúčastňujte na svätej omši.** Zvážte, či si môžete počas Adventu spolu s rodinou nájsť čas na svätú omšu v niektoré dni v týždni. Možno budete musieť obetovať trochu pohodlia – skôr vstať, vzdať sa nejakej rekreačnej aktivity alebo sa uspokojiť s jednoduchším jedlom bez veľkej prípravy. Prineste obeť v záujme pria-

teľa alebo člena rodiny, ktorý potrebuje Božiu pomoc.

• **Modlite sa spolu v rodine.** Experimentujte a nájdite si spôsoby modlitby, ktoré vám vyhovujú. Veľa rodín zapaluje sviečku adventného venca pri obede alebo počas večernej modlitby.

Príklad jednoduchej modlitby pri adventnom venci: zapáľte sviečku a pomodlite sa vlastnými slovami, za čo Pánu Bohu ďakujete, za čo ho prosíte o odpustenie a o čo ho prosíte. K tejto osobnej modlitbe môžete pridať desiatok ruženca (alebo aj celý ruženec).

Mám priateľov, veľkú rodinu, ktorí sa modlia desiatok ruženca každý deň po večeri. Aj keď je krátky, utvára jednotu v rodine a potom je večer pokojný a usporiadaný.

• **Spytujte si svedomie.** Každý večer si vyhradte pár minút v samote, tichu, aby ste sa v Božej prítomnosti zamysleli nad dňom. Spomeňte si na momenty, keď ste zakúsili Božiu pomoc, milosrdenstvo a blízkosť. Všimnite si, ako ste prežívali svoje povolanie, ako ďaleko ste došli za cieľom. Počas Adventu sa môžete zamerať na rozvíjanie niektorej konkrétnej čnosti spojenej s Adventom – v pokoji, v pokore, v láske. Na konci povedzte Bohu, že ľutujete svoje hriechy (samozrejme, podľa potreby choďte na spoveď).

• **Počas dňa sa modlite strelné modlitby.** Sú ideálne pri čakaní – na výťah, kým vám niekto zodvihne telefón, kým naskočí zelená, na ceste domov. Stačí si vybrať verš z Pisma a modliť sa ho! Tu je zopár adventných modlitieb, ktoré si môžete pripnúť na

nástenku alebo prilepiť na chladničku, alebo vložiť do peňaženky či do kabelky. Používajte ich a naučte ich svoje deti.

Pane, dokedy? (Ž 6, 3)

Príď, Pane Ježišu! (Zjy 22, 20)

On musí rásť a mňa musí ubúdať. (Jn 3, 30)

Daj nám väčšiu vieru. (Lk 17, 5)

Pane, aby som videl. (Lk 18, 41)

• **Postíte sa.** Ježiš sa postil. Apoštoli sa postili. Z Pisma vieme, že pôst je mocná forma modlitby. Aj keď počas Adventu sa kladie menší dôraz na pokánie ako počas Pôstneho obdobia, pôst v Advente je vhodný spôsob na vyjadrenie našej túžby po Ježišovi.

Dajte sa do toho aj so svojim partnerom a s deťmi a dohodnite sa na spôsobe, ako sa budete v rodine postiť počas tohto Adventu. Môžete sa rozhodnúť, že nebudete jesť medzi hlavnými jedlami. Môžete sa vzdať zákuskov. Môžete sa vzdať svojho obľúbeného jedla alebo niektoré dni nejeseť mäso, alebo sa môžete zrieknuť niečoho iného ako jedla – napríklad televízie alebo internetu. Dôležité je, aby to bola skutočná obeta – taká, ktorú budete cítiť a ktorú ponúknete Bohu.

• **Vytvorte zo svojho domova miesto lásky.** V praktickom živote preukážte milosrdenstvo a lásku, ktoré ste prijali v modlitbe. Nech je cieľom vašej rodiny správať sa k sebe navzájom zhovievavejšie a slušnejšie. Niektoré rodiny to riešia tak, že si v rodine navzájom vylosujú „adventných anjelov“. Každý „anjel“ sa potajme modlí a prejavuje lásku druhému. Na Vianoce sa potom „anjeli“ zverejnia.

Iná myšlienka: Využite čas Adventu na vypestovanie „návykov na láskavú reč“. Ak vaša rodina upadla do negatívnych zvykov – kričanie, sťažovanie sa, obviňovanie, sarkazmus, hľadanie chýb na druhých, ohováranie, vracanie urážok – teraz je čas, aby ste získali späť stratené návyky na úctu a láskavosť v reči.

A samozrejme, Advent a Vianoce sú tradičným časom na prejavovanie lásky v pohostinnosti a dobročinnosti. Istý kresťan v treťom storočí napísal: „Tú našu starosť o bezmocných, naše láskavé správanie vidia naši nepriatelia, keď hovoria: Pozrite na kresťanov, ako sa milujú“. Tento úžasný popis nám ponúka ideál pre „domácu cirkev“, ktorou je naša rodina.

Pamätajte: Vedia, že sme kresťania nielen vďaka Betlehemu pred našim domom, ale vďaka láske v našich srdciach, ktorá sa prejavuje v našom dome.

Ján Sítar, kaplán

¹ <http://www.smn.sk/index.php?cislo=0612&skcia=clanky&smn=20051207.html>

NEPOŠKVRNENÁ

Hovori Raniero Cantalamessa: Dogmou o Nepoškvrnenom počatí Katolícka cirkev vyjadruje, že Panna Mária skrze jedinečné privilegium Boha a vzhľadom na predvídanú smrť Ježiša Krista bola v okamihu počatia bez dedičného hriechu. (Bez dedičného hriechu sa podľa teológov narodil aj Ján Krstiteľ, ktorý ho bol zbavený v lone matky, pri návšteve Panny Márie). Štyri roky potom, ako túto pravdu vyhlásil pápež Pius IX., Božia Matka ju v Lurdoch pri svojom zjavení Bernadette potvrdila osobne: „Ja som Nepoškvrnené počatie.“

Viera v nepoškvrnené počatie Panny Márie je v Cirkvi prastará. A hoci túto dogmu ako článok viery vyhlásil až pápež Pius IX. v r. 1854, dejiny úcty k Panně Márii nepoškvrnenej siahajú o celé stáročia hlbšie do minulosti, takže vyhlásenie dogmy neprineslo veriacim nič nové, iba „korunovalo“ prastarú tradíciu.

Už Starý zákon totiž označuje Pannu Máriu ako ženu, ktorá pošliapie hlavu hada, a anjel pri Zvestovaní ju pozdravuje ako plnú milosti, aká by nemohla byť, keby bola poznačená dedičným hriechom. Otcovia Východnej cirkvi dávali Božej matke tituly, ktoré znamenali neporušenosť a krásu nevinnosti, a tie by jej neprináležali, keby bola poznačená dedičným hriechom. A tak Východná cirkev slávila sviatok Nepoškvrneného počatia už od siedmeho storočia, dogmu však nevyhlásila, pretože nikdy nepokladala za potrebné obhajovať Máriu nepoškvrnené počatie.

Na Západe však pojem nepoškvrnené počatie narážal na odpor niektorých teológov. Nie preto, že by si nectili Božiu Matku, ale obávali sa, aby sa tým nespochybnila nevyhnutnosť Ježišovej univerzálnej výkupnej obety. Problém videli v tom, že keby bola Mária počatá bez dedičného hriechu, ktorým sú poznačené všetky „Evine deti“, teda všetci ľudia, nepotrebovala by už výkupenie, ktoré by tak už neplatilo všeobecne. Sviatok sa však aj v Západnej cirkvi slávil už od deviateho storočia

Medzi odporcov vyhlásenia dogmy patrili aj sv. Bernard. Problém rozriešil františkán Duns Scot vysvetlením, že aj Mária bola vykúpená Ježišovou výkupnou obeťou, ktorá tak „predišla“ čas a Mária bola uchránená od dedičného hriechu pre budúce zásluhy jej Syna Ježiša Krista. Po smrti Duns Scota sa náuka o nepoškvrnenom počatí veľmi rýchlo šírila a v roku 1476 zaviedla Cirkev sviatok Nepoškvrneného počatia do rímskeho kalendára. Na talianskych námestiach vtedy kazatelia oslavovali Nepoškvrnenú. Pápež Pius V. tento sviatok predpísal pre celú Cirkev v r. 1570 a Sixtus IV. jej zasvätil známú Sixtínsku kaplnku.

K vyhláseniu dogmy o Nepoškvrnenom počatí Panny Márie prispelo aj Mariánske zjavenie v Rue du Bac svätej Katarine Labouré (1830), a ako sme už spomenuli, zjavenia sv. Bernadette v Lurdoch v roku 1858, teda štyri roky po vyhlásení dogmy, ju potvrdili.

Dvadsaťosem novembra 1830 mala Katarína už druhé zjavenie Božej Matky (je to jedno z cirkevne uznaných zjavení). Mária stála na poglobi, pod nohami mala pošliapaného hada (symbol Ne-

Dogma o Nepoškvrnenom počatí hovori niečo mimoriadne pozitívne: Boh je mocnejší ako hriech. „Ale kde sa rozmnožil hriech, tam sa ešte väčšmi rozhojnila milosť,“ (Rim, 5, 20). Toho je Mária symbolom a garantom. Celá Cirkev je povoláná k tomu, aby bola „slávna, na ktorej niet škvrny ani vrásky ani ničoho podobného, aby bola svätá a nepoškvrnená“ (Ef 5, 27).

V jednom dokumente Druhého vatikánskeho koncilu sa uvádza: „Zatiaľ čo v Preblahoslavenej Panně Cirkev už dosiahla dokonalosť, ktorá je bez škvrny a vrásky (porov. Ef 5, 27), veriaci sa ešte usilujú vzrastať vo svätosti, bojujúci proti hriechu. A preto upierajú svoje oči k Márii, ktorá žiari v celej vo spoločnosti vyvolených ako vzor čnosti“ (Lumen gentium, 65).

Raniero Cantalamessa

poškvrneného počatia) a v ruke držala guľu so zlatým krížom. Z ruky Božej Matky vyžarovali svetelné lúče ako symbol milosti, ktoré sa vylievajú na svet. Potom sa zjavenie zmenilo. Mária už nedvihala zemskú guľu a jej ruky so žiariacimi lúčmi smerovali k zemi. Okolo nej sa vytvoril ovál, v ktorom bolo zlatými písmenami napísané: *Ó, Mária počatá bez poškrvny, oroduj za nás, ktorí sa k tebe utiekame* a Katarína počula hlas: Daj raziť medailu s týmto obrazom. Kto ju bude s dôverou nosiť, obísť mnohé milosti. Napokon, medailu, ktorá je známa ako „záračná medaila“ pozná azda každý veriaci katolík. Stalo sa to 28 rokov pred vyhlásením dogmy o nepoškvrnenom počatí.

Zjavenie svätej Katarine Labouré v Rue du Bac, veľmi napomohlo vyhláseniu dogmy o Nepoškvrnenom počatí. Totiž po rozšírení „záračnej medaily“ sa udialo toľko záračných udalostí, že sami biskupi žiadali pápeža o vyhlásenie tejto dogmy.

Veriaci dogmu prijali s veľkým nadšením a vďačnosťou voči pápežovi bl. Piovi IX. za jej vyhlásenie.

Azda najmilším a pre veriacich aj nás Blumentálcov najobľúbenejším mariánskym sviatkom je práve Slávnosť nepoškvrneného počatia Panny Márie. Sme Mariánska farnosť, náš kostol je zasvätený tajomstvu Nanebovzatia Panny Márie, v chráme máme milostivý obraz Matky dobrej rady aj „lurdskej jasyňku“. Je jedno, pod akým titulom si ju ctíme, lebo vždy je to tá istá Mária, Nepoškvrnená, Božia Matka. Dôležité je len to, aby sme si ju uctievali a k nej sa utiekali tak, ako nás to učí Cirkev: **Cez Máriu a s Máriou k Ježišovi.**

Podľa: *Svetlo 49/2009*; Ján Brišák: *Hore srdcia*, SSV 1948.

Pripravila X. Duchoňová

(Dokončenie zo s. 1)

Spomeňme si na tento príbeh, keď budeme mať dojem, že v určitých záväzkoch voči Bohu a náboženským povinnostiam a v obnove zmysľovania je možný odklad. Nabudúce a opäť nabudúce, a predovšetkým, ak nám svedomie ticho vyčíta, že sme už všeličo takto stihli odložiť na neskôr. Sv. Augustín sa vo svojich Vyznaniach k tomuto názoru neprikláňa. V reflexii nad svojím životom po obrátení skôr cítil jeho bolesť nad mnohými premeškanými príležitosťami: „Neskoro som ťa začal milovať. Krása taká dávná a taká nová, neskoro som ťa začal milovať! Ty si bol vnútri a ja vonku a tam som ťa hľadal. Oškľivo som sa vrhal na krásne veci, ktoré si stvoril. Bol si so mnou a ja som nebol s tebou. Držalo ma ďaleko od teba to, čo by nebolo, keby to nebolo v tebe. Volal si a kričal a preboril si moju hluchotu. Žiaril si, skvel si sa a zahnal si moju slepotu. Šíril si vôňu, ja som si jej vdýchol a dychtím po tebe. Okúsil som a teraz som lačný a smädný. Dotkol si sa ma a zahorel som túžbou po tvojom pokoji.“

Obdobie stíšenia a túžby po duchovnej obnove, k akej nás adventný čas pozýva, nenechajme prehľušiť lomozom vianočných reklám, s ktorými nás začali otravovať už pred Dušičkami. Ani si nepomýľme adventnú atmosféru s vianočnou výzdobou, keď vianočné stromčeky budú zdobiť každý rok naše námestia čoraz skôr, pomaly aj od septembra alebo od augusta. Modlitba, Božie slovo, adventné rozjímanie, krásne adventné a ročné piesne, očista srdca v dobrej svätej spovedi, nábožné prijatie Eucharistie, srdce otvorené pre bližného nech charakterizujú naše chápanie tohto posvätného obdobia. Poznajme čas! Nech nám správne rozlišovanie pomáha pravú radosť adventu prežívať v Advente, aby sme takto aj autentickú (nie tú povrchnú) vianočnú radosť mohli prežívať cez Vianoce.

Mili farníci a čitatelia *Blumentálu*, prajem Vám všetkým požehnané obdobie Adventu!

Branislav Čaniga,
Váš blumentálsky farár

ROK VIERY - ČO ZNAMENÁ VERIŤ?

Už viackrát sa aj na fóre tohto časopisu spomínal rok viery. Je to jedna z aktualít života dnešnej Cirkvi. Je to pozvanie adresované každému katolíkov. Je to aj milosť, ktorá môže a chce poznačiť život každého veriaceho.

V nasledujúcom príspevku sa zastavíme pri základnej otázke týkajúcej sa tejto témy: **Čo je vlastne viera? Ako ju správne chápať? Čo to vlastne znamená, keď sa prehlásim za veriaceho?**

Tažko nájsť vyčerpávajúcu odpoveď na tieto otázky. Podobne ako slovo láska má dnes veľmi veľa významov, ktoré si niekedy až protirečia, tak je to aj s hľadáním významu slova viera.

Pri nasledujúcich úvahách sa nechceme pustiť do tohto hľadania sami. Potrebujeme nejakú oporu a nachádzame ju v Katechizme pre mladých - tzv. *Youcat-e*. Svätý Otec Benedikt XVI. pozýva všetkých pri hľadaní odpovedí na otázky viery oprieť sa o Katechizmu. Jeho výzva patrí isto nielen mladým: *Študujte katechizmus! Zo srdca si to želim. Študujte katechizmus vášnivo a vytrvalo! Študujte ho v tichu svojej izby, čítajte ho vo dvojici, na stretnutí s priateľmi, vytvárajte študijné krúžky, podelite sa o svoj názor na internete. Vo svojej viere by ste mali byť zakorenení oveľa hlbšie ako generácia vašich rodičov.*

Chceme sa vydať touto cestou.

Katechizmus v niekoľkých otázkach (č. 20 - 24) pomáha lepšie pochopiť, čo znamená veriť. Nepodáva jednoduchú poučku či definíciu viery, ale ponúka viacero odpovedí, ktoré sa vzájomne krásne dopĺňajú, skoro ako tóny jednotlivých nástrojov v orchestri. Sú to také „trebné“ vyjadrenia, že sa oplatí zastaviť pri každom z nich. Tak teda začneme...

Viera ako odpoveď

Odpoveď Bohu znamená veriť mu, píše sa v katechizme. Ale platí to aj opačne. Veriť Bohu znamená odpovedať na jeho oslovenia. Viera je proces, ktorý sme nespustili my, ale Boh. On osloví, my odpovedáme.

Denno-denne musíme odpovedať na mnohé výzvy. Osloví nás mnoho ľudí, zaznie mnoho volaní - telefónnych, pracovných, anonymných i adresných, priamych i nepriamych... Niekedy sa cítíme „na roztrhanie“. Uprostred tohto ruchu či až hluku volaní sa stále ozýva aj volanie Boha. Je to volanie na úplne inej vlnovej dĺžke, aj keď často zoberie na seba podobu ľudských volaní. *Hľa, stojím pri dverách a klopem*, čítame v Biblii (Zjv 3, 20). Ako sa dajú rozpoznať Božie zaklopania? *Boh nás oslovuje najrozličnejšími spôsobmi*. Nebudeme sa rozpisovať o každom, veď možno pri nás si Boh „vymyslí“ iný, originálnejší spôsob. Katechizmus sa však isto opiera o skúsenosť mnohých, keď vymenúva sedem spôsobov Božieho oslovenia. Zastavme sa v duchu pri každom z nich a hodnotme svoju osobnú skúsenosť s Bohom

- v každom stretnutí sa dvoch ľudí,

- v každom hlbokom zážitku z prírody,
 - v každej zdanlivej náhode,
 - v každej výzve,
 - v každom trápení
- je ukryté Božie poslanstvo pre nás.

A Boh k nám hovorí ešte zreteľnejšie, keď sa na nás obracia

- vo svojom slove a
- v hlase nášho svedomia.

Tieto Božie oslovenia majú iný charakter než množstvo násilných výziev a požiadaviek, ktoré nás denno-denne privádzajú niekedy až k nervozite. Boh sa na nás obracia ako priateľ na svojich priateľov. *Preto by sme mu ako priatelia tiež mali dôverovať, neustále sa učiť, ako mu lepšie rozumieť a bezvýhradne prijímať jeho vôľu.*

Katechizmus to vyjadruje krásnou jednoduchou požiadavkou: *Kto chce veriť, potrebuje pozorné srdce*. Také ako mal Salamún, ktorý si tento dar vyprosil od Boha ako najväčšiu hodnotu: *„...Daj teda svojmu sluhovi srdce pozorné, aby spravoval tvoj ľud a rozlišoval medzi dobrým a zlým. Veď ktože by (inak) mohol spravovať tento tvoj početný ľud?“ Pánovi sa páčilo, že si Salamún žiadal túto vec. Preto mu Boh povedal: „Pretože si si žiadal túto vec a nežiadal si si dlhý vek, ani si si nežiadal bohatstvo, ani si si nežiadal život svojich nepriateľov, ale si si žiadal chápavosť, aby si pochopil právo, urobím ti podľa žiadosti: Hľa, dám ti srdce múdre a chápavé, takže tebe podobného nebolo pred tebou a takého, ako si ty, nebude ani po tebe. Ale dám ti aj to, čo si nežiadal: aj bohatstvo, aj slávu, takže ti po všetky tvoje dni nebude podobného medzi kráľmi.“ (1 Kr 3, 9 - 13)*

Viera ako poznanie a dôvera

Predstavme si že ideme na čln. Vo dvojke. Ak jedna strana začne zaberat' menej ako tá druhá, alebo vypadne úplne, člň nemôže ísť dopredu. Začne sa točiť stále dokola. Ak chceme ísť vpred, treba zaberat' na obidve strany.

Podobne je to aj v živote viery. Ak chcem napredovať a netočiť sa stále okolo svojej osi, treba zaberat' na obidve strany. Tieto zábery napravo i naľavo pomenúva Katechizmus veľmi jasným výrokom: *Viera je poznanie i dôvera*.

Ak sa v nasledujúcich riadkoch zastavíme osobitne pri každom tomto slove, majme na pamäti, že vždy musia byť chápané súčasne.

V čo verím?

Keď poviem niekomu „Ja verím“, spon-tánne sa ma spýtajú - „A v čo?“. Každá viera má nejaký obsah. Sú to určité pravdy, ktoré človek prijme ako také. Nepochybuje o nich, aj keď si ich nevie hneď jasne dokázať či vysvetliť. Viera umožňuje človeku poznávať skutočnosti omnoho rýchlej-

šie a jednoduchšie, ako keby chcel každú vec dopodrobna vysvetliť a dokázať.

V Alpách a trochu aj v našich Tatrách sú niektoré turistické chodníky, ktoré by pre bežného smrteľníka boli takmer nezodolateľné. Keď si človek z diaľky pozerá, kade má prejsť, až ho zamrazi - „Veď tam sa zabijem!“ Keď však príde bližšie, odrazu dostane odvalu. Táto turistická cesta sa volá „via ferrata“. Sú na nej natáhané reťaze, oceľové laná, ktoré človeka bezpečne istia, ak sa k nim pripe. Pocit istoty dodá odvalu urobiť aj inak riskantné kroky. A ak sa náhodou pošmykne, lano zastaví jeho pád... Viera ja takáto „via ferrata“ pre ľudské poznanie. Tým ťažkým sú zvlášť náročné otázky o zmysle ľudskej existencie, o pôvode sveta, človeka, o cieľi, kam smerujeme, o tom, či je niekto nad nami tam hore... Niektorí sa boja týchto otázok, a ani sa nechcu vydať do tohto terénu. Radšej ostanú na bezpečnejších chodníkoch tzv. „vedeckého“ poznania. Ale ľudský duch si pýta odpovede aj na náročné otázky... Boh nám tu pomáha. Zjavil nám niektoré základné pravdy, ktoré sú oporou a istotou pre ľudské hľadanie pravdy. Nájdem ich vo Svätom písme, ktoré vysvetľuje Cirkev, a ešte jasnejšie sú zhrnuté v katolíckom vyznaní viery.

Veriť znamená starať sa aj o poznanie právd viery. Je na to mnoho spôsobov. Ak vymenujeme čítanie Svätého písma, náboženskej literatúry, pozorné počúvanie homílií, zúčastňovanie sa na rozličných katechetických podujatiach vo farnosti či v širšom okolí, spomenuli sme len niektoré z nich, možno najbežnejšie. Nemôžeme zabúdať kľásť dostatočný dôraz na poznanie aj pri výchove detí a mladých k viere. V poslednom období sa u nás katechéza zamerala viac na získanie „srdca“ mladých, ale asi sa zanedbáva poznanie. Dáva sa tak priestor novodobému náboženskému analfabetizmu, keď kresťania nepoznajú ani základné pravdy viery. Dôvodom je zrejme aj skutočnosť, že sa veľmi vytráca katechéza v rodinách. Každý učiteľ náboženstva však asi potvrdí, že ak rodina zlyhá, nahradiť výchovu aj výuku vo viere na niekoľkých hodinách náboženstva je veľmi náročné, ba často aj nemožné.

Komu verím?

Starať sa o poznanie viery však znamená veslovať iba na jednu stranu. Skutočná, živá viera má ešte aj ďalší rozmer - viac osobný, subjektívny. Je to rozmer dôvery. Nestačí vedieť vymenovať, čo všetko verím. Tieto pravdy totiž prijíman na základe vzťahu k osobe, ktorej sa oplatí dôverovať. Nestačí veriť v Boha, pravá a živá viera znamená aj veriť Bohu.

Aký je rozdiel medzi tým, keď verím v niečo a verím niekomu pekne vykresľuje príklad, ktorý rozpráva Max Kašparů v knižke Kompas viery.

Predstavme si veľkolepé predstavenie v cirkuse. Hľadisko je zaplnené do posledného miesta, atmosféra vybičovaná, všetci so zatajeným dychom sledujú predstavenie klauna, ktorý stále viac stupňuje

svoj výkon. „Veríte, že v takej výške prejdem po tomto lane so zaviazanými očami?“ „Veríme!“ buráca publikum. Veria, že sa to dá... Aj keď ide dozadu, aj keď skáče, aj keď chodí s malým vozíkom po lane ako s fúrikom. „Ďakujem za vašu dôveru v moje schopnosti! A kto mi bude tak veriť, že si sadne do vozíka, aby som ho previezol?“... V cirkuse zavládne ticho. Všetci čakajú, kto bude ten odvážlivec. Nikto sa však neozve. Všetci verili v jeho schopnosti, ale neverili mu natoľko, že by svoj život zverili do jeho rúk... Veriť Bohu, znamená sadnúť si do vozíka, ktorý on tlačí a dô-

verovať, že ma povedie správne. A predsa! Nieкто v cirkuse sa ozval. Slabý detský hlások. „Ja idem!“ Všetci strpli. Veď to bude katastrofa, ak... Kde sú jeho rodičia? To je teda nezodpovednosť! Malý chlapec sa zdvihne z prvého radu a odvážne kráča na javisko. Keď príde k rebriku, ktosi ho zastaví: „Ale nebojíš sa, že ten ujo to možno nedokáže a spadneš z takej výšky?“ Dieťa sa nedá zneistiť: „On všetko dokáže, môj ocinko to vždy dokáže!“ Veriť Bohu znamená dôverovať mu ako dôveruje dieťa otcovi. On všetko dokáže a postará sa o mňa. Keď on tlačí vozík môjho života,

som v bezpečí. „I keby som mal ísť tmavou dolinou, nebudem sa báť zlého, lebo ty si so mnou.“ (Ž 23, 4)

Veriť v Boha a veriť Bohu. To sú dva rozmery, ktoré nesmú chýbať v živote viery. Ak chýba dôvera, viera sa stáva často suchou, tradičnou, alebo profesionálnou záležitosťou. Ak chýba poznanie, je veľmi zraniteľná, ľahko manipulovateľná, často sa do nej môžu primiešať prvky, ktoré do nej nepatria. Správne veriť znamená veslovať na obidve strany: poznávať i dôverovať.

Jozef Pajerský, kaplán

NAŠA FARSKÁ UNIVERZITA

1150. VÝROČIE PRÍCHODU SVÄTÝCH CYRILA A METODA

Pokračovanie z predchádzajúceho čísla

V závere novembrovej úvahy ste si mohli prečítať slová: Európa prežíva veľmi háklivé obdobie svojich dejín: kresťania spolu s ľuďmi dobrej vôle sú povolani ponúknuť (jej) doplnok života... „Slovensko má osobitnú úlohu pri budovaní Európy tretieho tisícročia. Dobre si to uvedomte! Je povolane ponúknuť svoj veľmi významný príspevok k pravému pokroku európskeho kontinentu svojimi tradíciami a kultúrou, svojimi múčnikmi a vynálezmi, ako aj živými silami svojich generácií.“

Sú to slová blahoslaveného Jána Pavla II. adresované nám a aj budúcim. Slová, ktoré nás musia vyburcovať nielen k úvahám, ale predovšetkým k skutkom. Veľmi často počúvam mladých ľudí, že chcú kráčať životom len tak, bez starosti, bez toho, aby rozmýšľali, čo bude zajtra. Verím, že nielen ja, ale aj vy, čitatelia časopisu Blumentál, chcete kráčať životom s minulými pre budúcnosť v radosť a nádeji. Radosť a nádej do nášho života vnáša Boh. **Bez Boha nemáme nádej**, lebo nás zničí svet s jeho tlakom a každodennými tragédiami. Blahoslavený Ján Pavol II. nás vyzýva: „**Nezamietať si slobodu s individualizmom. Nejestvuje opravdivá sloboda bez lásky k iným.**“

Kresťania prežívajú slobodu ako službu v presvedčení, že od tohto postoja závisí rozvoj pravej civilizácie v Európe a na celom svete. Svätí Cyril a Metod s nasadením života odmietli podriať vieru mocenským záujmom. **Viera vždy chráni pravú slobodu a odsudzuje fyzické i morálne otroctvo.**

Fyzické otroctvo je viditeľnejšie ako morálne, ale morálne otroctvo nie je o nič menej nebezpečné. Jestvuje totiž otroctvo spôsobené inými a otroctvo, ktoré si človek zapričinuje sám. Majte vždy otvorené oči! **Nedajte sa opantať ideológiou falošnej slobody**, ktorá v mene zdanlivého šťastia šíri indiferentizmus a relativizmus, čím pozabavuje svedomie hodnôt, ktoré dávajú životu zmysel. Podobne ani na sociálnej rovine **nesmieme zamietať slobodu s nacionalizmom**. Rozdielnosť kultúr je bohatstvo, ktoré treba spravovať vo veľkej vzájomnej úcte a v opravdivej spolupráci. Odvrhnite každé pokušenie násillia a rasizmu. **Buďte tvorcami pokoja, dialógu a solidarity**. Pohotovo a veľkodušne odpovedajte na Kristovo volanie. Buďte pohotoví a predovšetkým vy, mladí priatelia, ktorí ste dostali dar povolania na kňazský alebo rehoľný život. Pripravujte sa aj vy, chlapci a dievčatá, povolani na manželstvo a rodinný život. Aj toto povolanie je nádherné. Učte sa od Krista pravej láske: je to **láska náročná, ne-**

hľadá sebecký pôžitok, ale je otvorená pre sebadarovanie.

S takouto vnútornou dispozíciou budete schopní vytvoriť rodiny, ktoré budú opravdivými svätyniami lásky. Rodiny, ktoré prijímajú ľudský život a chránia ho od jeho počiatku až po prirodzené ukončenie. Mnohí z vás sa pripravujú na prácu a na určitú úlohu v spoločnosti, iní už pracujú. **Pracujte vždy usilovne a na odbornej úrovni. Zostaňte pritom verní kresťanskej morálke.** Ochetne poslúžte aj v občianskej i politickej oblasti a **nikdy nestráňte zo zreteľa spoločné dobro**. Svedomite sa pripravujte na službu Pánovi a bratom podľa príkladu svätých Cyrila a Metoda.

Ako možno v tejto chvíli nespomenúť tých mladých ľudí, na ktorých doliehajú všelijaké ťarchy: nezamestnanosť, choroba, invalidita, znechutenie?! **Kristus**, ktorý vzal na seba kríž, aby nás oslobodil od hriechu, **je mimoriadne blízko tomu, kto nesie ťarchu kríža, a posilňuje ho v skúškach svojim Duchom**. Moji drahí, Kristus sa nám aj dnes prihovára: *Ak mi niekto slúži, nech ma nasleduje* (Jn 12, 26). A nám na útechu dodáva: *Kto bude slúžiť, toho poctí Otec* (Jn 12, 26). Toto sa už splnilo na svätých Cyrilovi a Metodovi a na toľkých iných svätých aj v slovanskej jazykovej oblasti: Otec ich poctil. Prosím všemohúceho Boha za každého z vás a za všetkých ľudí, ktorí bývajú v našej krajine pod Tatrami: *Vleť do nich, Pane, slovo tvojho synovstva. Zo srdca požehnávam vás*.

Teda ako budeme kráčať? A tu sa opäť ukazuje veľmi aktuálna výzva zo strany svätých bratov, ktorí sa neváhali „biť“ s trojazyčníkmi v Benátkach za právo chváliť Boha v rodnom jazyku, a tým ukázali, že každý má právo žiť na tejto zemi a že **každý národ je povolaný byť šťastný a zachovať si svoje bytie**, svoju existenciu. Tak si to musíme uvedomiť aj my, každý jeden z nás a celý národ. Možno práve aj biskup Viliam Judák, jeden z nástupcov solúnskych bratov a ich žiakov v starobylej Nitre, popredný cirkevný historik nám ukazuje, ako a kam ísť a aký je naozaj význam byzant-

skej misie v našich dejinách a v súčasnosti. On v cyrilometodských príhovoroch deklaruje **návrat ku koreňom viery, čo je záchrana jednotlivca a národa. Návrat ku koreňom viery však potrebuje aj Európa a celý svet. A tu si znova musíme uvedomiť našu nezastupiteľnosť v tejto veci.**

„Na stavbe Európy je časť muriva, aj naša – *slovanská*. Áno, pre takúto hlbšie zjednotenú Európu mala značný prínos aj Cirkev v slovanských krajinách nevyvímajúc z toho Slovensko. Zrieknuť sa toho znamená, ľahkomyselne sa k týmto vzácnym hodnotám obrátiť chrbtom a byť falšovaateľom dejín. Uvedomujeme si, že nemožno budovať spoločenstvo ľudí postavené na kresťanskej láske k blížnemu a jeho budúcnosť zabezpečiť len individuálnym konaním. Potrebné je aj verejné konanie zákonodarcov a politikov opierajúce sa však o spoločné chápanie hodnôt. Vývoj slobodnej spoločnosti nie je vopred naplánovaný, ale prebieha v hľadaní optimálnych riešení. Od kresťanov aj na Slovensku závisí, nakoľko bude spoločenský hodnotový konsenzus poznačený kresťanským presvedčením nielen u nás, ale v dnešnej Európe a vo svete. **Veď dôstojnosť slobodných národov sa neopiera o vojenskú silu a hmotné bohatstvo, ale o svornosť občanov a o rodinné čnosť, o mravnú bezúhonnosť a o zachovanie práva a spravodlivosti** – povzbudil pred rokmi slovanské národy v apoštolskom list *Antiquae nobilitatis* (r. 1969) pápež Pavol VI.

Jozef M. Hurban pred rokmi nazval Slovákov „národom teologickým“, teda majúcim svoj vzťah k Bohu – Božím. Dnes, keď si uvedomujeme nenahraditeľné miesto Slovenska a Slovákov vo veľkej rodine európskych národov v duchu jeho slov... *robíme tak vo vedomí, že duch kresťanstva ešte ani dnes neopustil tento kúsok slovenskej zeme, ale robíme to najmä v úsilí, aby tu aj naďalej ostal*.

Sme možno ojedinelým národom v Európe a vo svete, ktorý má v štátnom znaku kríž a v preambule Ústavy odkaz na historické, kresťanské a cyrilo-metodské

pravdy a hodnoty života. Svojou polohou i historickým vývojom sa nachádzame uprostred dvoch kresťanských tradícií: západnej - rímskej a východnej - byzantskej. A tak **cyrilometodská tradícia nás priam núti ako priamych dedičov rozmýš-**

ľať o našom mieste v terajšom a budúcom európskom diani. Dnes, keď sa usilujeme o čestné miesto Slovenska a Slovákov vo veľkej rodine európskych národov, robíme tak vo vedomí bohatého duchovného dedičstva, ale aj v úsilí, aby tu tieto hod-

noty aj naďalej ostali a aby nás mnohoro-ko obohacovali“.

Je veľmi dôležité si toto uvedomiť a tvrdo zapracovať na uskutočňovaní takýchto výziev, aby nebolo zajtra neskoro.

Daniel Dian

TY SI PETER - SKALA

Kofkokrát sme už počuli tieto slová, ktoré Ježiš povedal Šimonovi Petrovi, keď mu dal „kľúče od nebeského kráľovstva“ a postavil ho tak na čelo apoštolského zboru, ku „kormidlu lodičky - Cirkvi“. Prežívame Rok viery, ktorý vyhlásil a otvoril súčasný „kormidelník Petrovej lodičky“, svätý Otec Benedikt XVI. Je to čas, keď sa máme upevniť vo viere, lepšie ju spoznávať, hlbšie prežívať a odovzdať ju aj ďalším generáciám. Pomôcť nám má aj lepšie spoznávanie Svätého písma, ale aj tých, prostredníctvom ktorých sa nám Ježišove slová zachovali, aj tých, čo ho svojim slovom či životom šírili. V predchádzajúcich číslach (roč. 20011) sme niekoľko príspevkov venovali evanjelistom. Ich zásluhou sa nám zachovali Evanjeliá - teda štyri knihy Nového zákona a Skutky apoštolov, ktorých autorstvo sa pripisuje evanjelistovi Lukášovi. Možno by bolo dobre oboznámiť sa aj so životom apoštolov, teda tých, čo počas Ježišovho pozemského života mu boli najbližší. Ich mená poznáme (naozaj poznáme?), o niektorých vieme z Evanjelií, o niektorých z ústneho podania a o niektorých sa zachovalo len málo správ. V tomto čísle Vám pán kaplán Tkáčik ponúka pohľad na toho, ktorému Ježiš povedal tie známe slová citované v titulku: *Ty si Peter, skala, a na tejto skale postavím svoju Cirkev.*

Apoštol Peter

Peter mal popredné miesto medzi apoštolmi: Šimon, Kéfas, Peter to sú mená používané pre prvého pápeža. Svätý Peter je ten, ktorého meno sa používa vo Svätom písme viac než stodeväd-desiatkrát. Prvenstvo apoštola Petra môžeme vidieť aj pri vymenovaní poradia dvanástich apoštolov. Ako? Meno prvého pápeža sa vždy spomína ako prvé (Mt 10, 2 - 5; Mk 3, 16 - 19; Lk 6, 14 - 17; Sk 1, 13. Ďalším svedectvom Petrovho primátu sú aj zmienky (Lk 9, 32; Mk 16 - 7; Sk 2, 37) v Písme, ktoré potvrdzujú Petrove postavenie, oveľa väčšiu dôležitosť ako ostatných apoštolov a aj tým, že evanjelisti píšu jednoducho o „apoštoloch a Šimonovi“, ako o „Šimonovi Petrovi a ostatných apoštoloch“ alebo „Petrovi a tých, čo boli s ním“. Tým Písmo sväté poukazuje na jeho zvláštnu úlohu, ktorá reprezentovala celé apoštolské kolégium. Peter bol niekedy hovorcom celého apoštolského zboru (Mt 16, 13 - 20; Mt 14, 26 - 33; Mt 18, 21; Mk 8, 29; Lk 8, 45; Lk 12, 41; Jn 6, 68 - 69).

Aj sami anjeli, Boží služobníci, vyzdvihovali a brali na vedomie Petrovo postavenie, keď po Ježišovom zmŕtvychvstani hovorili ženám, aby bežali k apoštolom, a zdôraznili meno apoštola Šimona, aby mu povedali, že Pán Ježiš, Mesiáš vstal

z mŕtvych (Mk 16, 7). Práve Kéfas viedol apoštolov k tomu, aby vybrali náhradu za zradcu Judáša (Sk 1, 15 - 26). Jedine apoštol Peter dostal videnie od Boha, z ktorého zisťujeme, že aj pohanom je otvorená cesta ku Kristovi. V Sk 11 sa dočítame, že Peter sa nepýtal ostatných na ich názor o vstupe pohanov do Cirkvi, ale až neskôr im to oznámil, keď ich pokrstil a prosil o zostúpenie Ducha Svätého. Skutky Apoštolov (Sk 15) hovoria, že Peter mal posledné slovo, ktoré uzavrelo spory.

Petrova sila i slabosť

Pán na ohlasovanie evanjelia používal práve Petrovu rybársku loď (Lk 5, 3) Podľa toho sa od pradávna Katolícka cirkev stala známou ako „Petrova lodička“ (zrejme preto, že Ježiš kázal zástupom z Petrovej lode). Keď apoštolí veslovali proti vlnám po zázračnom nasýtení zástupov. Ježiš nebol s nimi v loďke. Nečakane sa však objavil neďaleko kráčajúc po vlnách Genzaretského jazera. Všetci zo strachu vykriekli: „Mátoha“, ale Ježiš sa im prihovoriel: „Vzchopte sa! To som ja, nebojte sa!“ a keď mu Peter povedal: „Pane, ak si to ty, rozkáž, aby som prišiel k tebe po vode.“ A keď mu Ježiš povedal: „Pod!“ Peter vystúpil z loďky, vykročil po vode a šiel k Ježišovi. Ale pre silný vietor sa naľakal. Začal sa topiť a vykrikol: „Pane, zachráň ma!“ Ježiš hneď vystrel ruku, zachytil ho

a povedal mu: „Maloverný, prečo si pochyboval?“

Ukazuje sa tu Petrova ľudská vlastnosť - viera ale aj nedôvera. Najviac je však preskúšaná Petrova viera, slabosť, sila a vernosť v ťažkých časoch Umučenia Pána a v časoch ohlasovania počas krutého prenasledovania Ježišových učeníkov prvých kresťanov: V predvečer keď Ježiš povedal svojim učeníkom že ho všetci opustia Peter sa doslova „dušoval“, že on nie: „Aj keby všetci odpadli od teba, ja nikdy neodpadnem“. Petra isto prekvapili Pánove slová: „Veru, hovorim ti: Tejto noci skôr, ako kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš.“ Peter mu povedal: „Aj keby som mal umrieť s tebou, nezapriem ťa porov. Mt 26, 30.“ No už o pár hodín po Ježišovom zajatí, keď sedel Peter na nádvorí veľkňazovho domu, prišla k nemu ktoráási slúžka a povedala: „Aj ty si bol s Ježišom Galilejským!“ Ale on pred všetkými zaprel: „Neviem, čo hovoríš.“ Keď vyšiel k bráne, videla ho iná a povedala tým, čo tam boli: „Tento bol s Ježišom Nazaretským!“ On znova zaprel s prisahou: „Nepoznám toho človeka.“ O chvíľku pristúpili tí, čo tam stáli, a povedali Petrovi: „Veru, aj ty si z nich, veď aj tvoja reč ťa prezrádza!“ Vtedy sa začal zaklínať a prisahať: „Nepoznám toho človeka.“ A vtom zaspieval kohút. Tu sa Peter rozpamätal na slovo, ktoré mu povedal Ježiš: „Skôr ako kohút zaspieva; tri razy ma zaprieš.“ Vyšiel von a horko sa rozplakal (porov. Jn 18, 1 - 25).

Na niekoľkých častiach zo Svätého písma sme si ukázali Petrovu vieru i jeho pochybnosti. Napriek tomu a možno práve preto, že Pán Ježiš poznal, aký bol Šimon Peter, vybral si ho za Skalu, na ktorej postavil svoju Cirkev, ktorú pekelné brány nepremôžu (porov. Mt 16, 18). A že bol Peter Skalou, dokázal aj neúnavným ohlasovaním viery, utvrdzovaním učeníkov vo viere, ale najmä tým, že položil život za vieru v Ježiša Krista. **Zdenko Tkáčik.**

Odvolávky na state Svätého písma by mohli byť pre čitateľa impulzom vziať si do rúk Sväté písmo a prečítať si príslušný text. Mohlo by to byť jedno z predsavzati na Advent (porov. článok o príprave na Advent).

NAMIESTO RECENZIE

V novembri si všetky médiá, tlačené aj elektronické vrátane našich katolíckych, pripomínali udalosti pred dvadsiatich troch rokov, po ktorých sa od základu zmenil život nielen v našej vlasti, ale aj vo všetkých štátoch, v ktorých po druhej svetovej vojne zakusovala Cirkev čo znamená nesloboda a prenasledovanie. Sme radi, že náš prispievateľ pán Krta nám poslal podklady, podľa ktorých si najmä naši mladí čitatelia budú môcť doplniť svoju predstavu o zápase Cirkvi a veriacich na Slovensku najmä v päťdesiatych rokoch minulého storočia.

Pán Krta píše: „Chcel by som sa podeliť s príjemným zážitkom z čítania jednej

zaujímavej knihy. Pred dovolenkovým obdobím som si v našej blumentálskej kniž-

nici svätej Kataríny vybral knihu na odychové čítanie. Po prečítaní krátkeho

predslovu ku knihe som si vybral *Útek sestry Cecilie*. Neofutoval som ani ja, ani moji najbližší, ktorí si tiež knihu prečítali. Je to dobrodružný príbeh, ktorý sa zakladá na skutočnej udalosti z obdobia po štyridsiatom ôsmom roku, z čias začínajúceho a veľmi krutého obdobia neslobody Cirkvi u nás, z obdobia rušenia kláštorov, internovania a zatvárania biskupov a kňazov, ale aj laických veriacich, ktorí sa postavili na obranu viery a bránili si svoje presvedčenie. Aj toto je cesta, ako priblížiť tie roky mladým, ktorí prejavia záujem o novodobú históriu aj formou tohto ľahšieho žánru. Je to totiž až žalostné, ako málo mladých pozná zločiny páchané v tých časoch na nevinných ľuďoch a ako málo vie o páchateloch týchto zločinov, ktoré sa odohrávali v čase mieru po Druhej svetovej vojne tu, na území našej vlasti, ale podobne aj v okolitých štátoch.

Nikdy predtým, ako sa mi dostala táto kniha do rúk, som nepočul o sestre Cecilii ani o autorovi tejto pozoruhodnej knihy, ktorá vyšla v päťdesiatych rokoch, v USA (konkrétne v r. 1954) a vzbudila taký obrovský záujem, že tam dosiahla až pätnásť vydání.

Zo života sestry Cecilie

Cecília sa narodila 8. 8. 1911 v Brestovanoch pri Trnave ako štvrtá z jedenástich detí v rodine Jána Kondrca a jeho manželky Anny rodenej Vojtechovej. Po skončení stredoškolského štúdia u sestier uršulínok v Trnave vstúpila do kláštora Dcéry Najsvätejšieho Spasiteľa v Bratislave. Zvolila si rehoľné meno Makária. Potom ako zložila opatrovateľské a učiteľské skúšky pôsobila ako učiteľka na materskej škole, ktorú spravovala jej rehoľa. Keď boli v roku 1950 rehole zrušené a rehoľníčky nemohli pracovať v školstve, pôsobila sestra Makária v detskej nemocnici. Tam sa dostala do kontaktu s aktivistami „tajnej cirkvi“, pomáhala prenasledovaným kňazom a podieľala sa na organizovaní ich útekov cez hranice. Keď takto pomohla jednému kňazovi, štátna bezpečnosť ju chcela zatknúť, no podarilo sa jej v preoblečení tajne ujsť z nemocnice. Skrývala na viacerých miestach a jedinou možnosťou bol jej útek za hranice. A tak po vnútornom boji 9. januára 1952 sa v skupine utečencov dostala cez hranice do Rakúska, odtiaľ do Nemecka a po pobyte v kláštore jej rehole v r. 1954 odišla do USA. Pod svojím krstným menom – Cecília sa stala známou aj vďaka veľkej publicite – písala do slovenských časopisov, veľmi horlivo apoštolovala medzi rodákmi, ktorí tiež opustili svoju vlasť a zo slovensko-amerických rodín získavala pre svoju rehoľu nové povolania. Najprv pôsobila v Oklahome, v r. 1960 sa presťahovala do Gary v štáte Indiána. Zomrela 20. januára 1985. Pohrebnú svätú omšu celebraval otec biskup Andrej Grudka. Toľko z materiálu, ktorý k svojmu príspevku doložil pán Krta, pričom údaje sú spracované podľa článku A. Táborckej: Sestra Cecília (knižnica, 5, 2004, č. 5, s. 267 – 268) z podkladov kongregácie sestier najsvätejšieho Spasiteľa.

Nielen o sestre Cecilii

V súvislosti s publikáciou o úteku sestry Cecilie cez hranice, mi nedá nespomenúť knihy dona Ernesta Macáka, ktorý v sérii kníh o situácii u nás v tých časoch, v knihe Utečenci pre Krista (Vydavateľstvo don Bosco 2006) opisuje veľmi dramatické situácie o tajnom prechode mnohých kňazov, rehoľníkov, bohoslovcov i laikov cez rieku Moravu do Rakúska a potom ďalej do Talianska či inde. Medzi týmito príbehmi v citovanej knihe opisuje prechod cez hranice skupiny utečencov, medzi ktorými bola aj sestra Cecília (str. 234 – 257). Aj túto knihu nájdú čitatelia v našej farskej knižnici sv. Kataríny spolu s ďalšími veľmi zaujímavými knihami dona Ernesta Macáka, žijúceho svedka tých čias. Sú to knihy: Zápisky spoza mreží, v nej opisuje likvidáciu kláštorov; Dva roky v katakombách, kde sa čitateľ dozvie o tajnej práci rehoľníkov, predovšetkým saleziánov a aj samého dona Macáka „v podzemí“, ako aj o prvom organizovaní útekov saleziánskych (a nielen saleziánskych) bohoslovcov za hranice vlasti. V knihe Diagnóza: Bláznom pre Krista opisuje autor svoj vlastný životný príbeh väzňa po „dolapení“, potom „pacienta“ v psychiatrickej liečebni, napokon život domnelého „blázna“ po prepustení do domáceho liečenia, svoj vlastný prechod cez hranice, ako aj prvé roky života v Taliansku a jeho prácu tam v čase, keď už nemusel hrať blázna. Prenasledovaní pre Krista – tu sa autor vracia k niektorým príbehom tých, čo sa dostali za hranice a tam aj žili. V poslednej zo série vlastne autobiografických – no nielen čisto autobiografických kníh – je kniha Bože, oplátilo sa mi žiť. V nej don E. Macák na prahu svojho životného jubilea – požehnaných deväťdesiatim – rekapituluje svoj život a vyjadruje svoju vďačnosť Bohu a jeho milovanej matke Márii slovami: Všetko je milosť a dar.

Z doslovu ku knihe

Vráťme sa ale ku knihe o sestre Cecilii niekoľkými myšlienkami z doslovu k citovanej knihe (Vyšla v novembri 1954 pod titulom: *The Deliverance of Sister Cecilia – Vyslobodenie sestry Cecilie*, a podľa autora doslovu Františka Vnuka bola v krátkom čase po jej vyjdení preložená do troch jazykov: do nemčiny (Die Flucht Schwester Cecilia (Klagenfurt 1957), do flámčiny (Der Flucht van Zuster Cecilia – 1957) a do taliančiny (La liberazione di Sour Cecilia, Turín 1959). Slovenského prekladu sa kniha dočkala až v r. 2006.

Ako píše František Vnuk v doslove, sekulárna spoločnosť na Západe, ako by nechápala zlovestnú podstatu tých krutých a neľudských zásahov. V päťdesiatych rokoch, sa však objavili dve svedectvá, ktoré vecne a vierohodne odhalili živú skutočnosť tohto násillia a jeho odraz na ľudských osudoch, ktoré sa hlboko dotkli súcitných srdc verejnosti. Ich autormi boli dve slovenské obeť prenasledovania, ktorým sa pošťastilo prelomiť závoru „železnej opony“ a nájsť útočisko na Západe. Bol to biskup Pavol M. Hnilica (SJ) a ses-

tra Makária – Cecília, členka rehole Dcéry Najsvätejšieho Spasiteľa).

Hoci kniha (v slovenčine) vychádza s časovým oneskorením, má čo povedať aj súčasnému čitateľovi. Tých starších prenesie do minulosti, pripomenie im krušné časy... tým mladším predstaví totalitný systém v jeho pravej podobe: ako systém založený na triednej nenávisti ktorý pozbavoval človeka ľudskej dôstojnosti a najzákladnejších ľudských práv... toľko z doslovu ku knihe.

A z „doslovu“ z listu nášho verného čitateľa a občasného prispievateľa pána Krta ešte poďakovanie: „Vďaka za vydanie tejto knihy u nás patrí kongregácii sestier Najsvätejšieho Spasiteľa.“ A napokon želanie: Kiež by sa Cirkv a jej „deti“ už nikdy nemuseli obávať vyznať svoju vieru, hlásiť sa k nej verejne a za každých okolností. Kiež by nikdy nemuseli bojovať za svoje práva verejne používať jej symboly a kiež by nikdy a nikde vo svete nebolo počuť, že pre svoju vieru a prislusnosť ku Katolíckej cirkvi (a nielen k nej) musel niekto položiť svoj život. **Spracovala Xénia Duchoňová**

Ako sme súťažili a zabávali sa

Sedemnásť november bol pre mnohých z nás dňom pracovného voľna, avšak pre viaceré blumentálske deti to bol deň vyplnený bohatým programom. Zišli sa na tradičnej jesennej súťaži z náboženskej výchovy. Súpermi boli farnosti Teplická, Rohožník, Lehota pri Nitre, farnosť Najsvätejšej Trojice, Dóm svätého Martina. Súťažilo sa ako obvykle v dvoch vekových kategóriách. Tento rok bolo až 9 súťažiacich družstiev.

Súťaž viedol pán kaplán Pajerský, ktorý pre deti pripravil zaujímavé otázky a úlohy. Súťaž sa niesla v duchu roku viery a v duchu odkazu svätých Cyrila a Metoda.

Po napínavom spočítavaní bodov naše blumentálske deti získali druhé miesto v kategórii mladších žiakov a tretie miesto v kategórii starších žiakov. Vzhľadom na skutočnosť, že mali silných súperov z radov dvoch cirkevných škôl, tento ich úspech si zasluhuje naozaj pochvalu.

Po skončení súťaže nasledoval tradičný karneval, ktorý spestrilo kúzelnícke vystúpenie mladých z Lehoty, rôzne hry, súťaže a vyhodnotenie vtipných masiek.

Za zdarný priebeh celej akcie patrí veľká vďaka nášmu pánu farárovi, pánu kaplánovi, pracovníkom Charity, štedrým sponzorom a predovšetkým nášmu Pánovi, ktorý nám tento deň požehnal.

Eva Kořínková, katechétka

*Požehnaný advent všetkým
prispievateľom a čitateľom
želá
redakcia*

ÚRADNÉ HODINY NA FARSKOM ÚRADE

doobeda Po – Pi: 9,00 – 11,00 h; poobede Po – Št: 14,30 – 16,30 h; telefón (kancelária): 55 56 23 19, 0904 555 566; zaopatrovací mobil: 0948 313 363 (služi výlučne na zaopatrovanie chorých).

SVÄTÉ OMŠE

- **nedeľa a sviatky:** 6,00; 7,30; 9,00; 10,30; 12,00 (ak sviatok pripadá na sobotu, sv. omša o 12,00 h nie je); 16,30; 18,00 (mad.); 19,00 h; • **pracovný deň:** 5,45; 6,30; 16,30; 18,00 h, v sobotu popoludní len o 18,00 h; vo štvrtok o 18,00 h sv. omša v latinskom jazyku;
- **sviatok v pracovný deň:** 5,45; 6,30; 10,30; 16,30; 18,00; 19,00 h alebo podľa oznamov; • **deň pracovného pokoja, ktorý nie je cirkevne prikázaný sviatok:** ako v nedeľu; sv. omša o 18,00 h nie je.

Počas školského roka:

sv. omša pre mládež utorok – 18,00 (spieva zbor Běčkari)
sv. omša pre birmovancov piatok – 18,00 (spieva mládežnícky zbor)
sv. omša pre deti nedeľa – 10,30 (spieva mládežnícky zbor)

VYSLUHOVANIE SVIATOSTI ZMIERENIA

- vo **všedné dni** ráno pri sv. omši o 6,30 h, večer pri sv. omši o 16,30 h a pri sv. omši o 18,00 h • v **prvopiatkovom týždni** aj pri rannej sv. omši o 5,45 h (pondelok až piatok); vo štvrtok a piatok od 15,00 h • v **nedeľu dopoludnia** medzi sv. omšami (v prípade potreby aj počas sv. omše).

FATIMSKÁ SOBOTA

1. 12. po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h, teda asi o 7,15 h, kedy sa chceme stretnúť pri modlitbe sv. ruženca.

VEČERADLO S PANNOU MÁRIOU

v sobotu 15. 12. ráno po sv. omši, ktorá sa začína o 6,30 h.

ADORÁCIA

- v **strediu** po skončení sv. omše, ktorá začína o 6,30 h, s modlitbou sv. ruženca • vo **štvrtok** po skončení sv. omše, ktorá začína o 16,30 h; do 17,55 h.

KATECHÉZA

- **rodičov, ktorí žiadajú krst svojho dieťaťa**, každú stredu o 18,00 h. Účasť obidvoch rodičov je potrebná. Očakávame aj krstných rodičov. Nahlásiť krst dieťaťa a vyplniť krstný listok možno v ktorýkoľvek deň v úradných hodinách v kancelárii farského úradu. Potrebným dokladom je rodný list dieťaťa.

- **pred prijatím sviatosti manželstva** sa snúbenci stretnú dvakrát s kňazom, raz so psychológom a raz s lektrmi prirodzeného plánovania rodičovstva. Stretnutia sú vždy v pondelok o 18,00 h na farskom úrade. Začína sa prvým pondelkom v mesiaci. Je vhodné zachovať poradie stretnutí. Treba sa hlásiť aspoň tri mesiace pred plánovaným termínom sobáša. V týchto katechézach pokračujeme od mesiaca január.

- **príprava birmovancov** prebieha v skupinových stretnutiach vo všedné dni na fare. V pondelky, utorok a stredy o 18,00 h a v štvrtky a piatky o 17,00 h na fare. Zvlášť pre birmovancov je sv. omša v každý piatok o 18,00 h.

KNIŽNICA SVÄTEJ KATARÍNY - BLUMENTÁL

v utorok od 15,30 do 17,00 h, v stredu od 9,00 do 11,00 h a vo štvrtok od 16,00 do 18,00 h.

PORADŇA

- **pre prirodzené plánovanie rodičovstva** (Billingsova): St 17,00 – 19,00 h; potrebné je objednať sa na tel. č. 02/45 94 39 30;
- **sociálna:** Po 9,00 – 11,00 h;
- **právna:** v stredu 15,30 – 17,30 h, 1. a 3. štvrtok 9,00 – 11,00 h.

ŽENY ŽENÁM

sa stretávajú v prvý štvrtok od 14,00 do 16,00 h v miestnosti pre návštevníkov a katechézu.

ÚMYSEL APOŠTOLÁTU MODLITBY NA DECEMBER

Všeobecný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby utečenci na celom svete boli prijímaní so štedrosťou a opravdivou láskou, a to osobitne v kresťanských spoločenstvách.

Misijný úmysel požehnaný Svätým Otcom:

Aby sa Kristus zjavil celému ľudstvu vo svetle, ktoré svieti z Betlehema a odzrkadľuje sa v tvári jeho Cirkvi.

Úmysel Konferencie biskupov Slovenska:

Nech sa na príhovor slovanských vierozvestov svätých Cyrila a Metoda naša viera v Boha stáva čoraz uvedomelejšou, aby sme ju odovzdávali našim bratom a sestrám.

VÝZNAMNÉ LITURGICKÉ DNI

2. 11. Prvá adventná nedeľa

6. 12. Sv. Mikuláša, biskupa

8. 12. Nepoškvrnené počatie Panny Márie

12. 12. Spomienka prebľahoslavenej Panny Márie Guadalupskej.

24. 12. Vigília Narodenia Pána

OZNAMUJEME

- počas všedných dní adventného obdobia budú ráno o **5,45 h** **ročné sväté omše**;
- počas celého adventného obdobia je možnosť **požiadať o návštevu kňaza v rodine** a o vysluženie sviatosti chorým farníkom. Zaujímavosťou treba nahlásiť v kancelárii FÚ alebo v sakristii kostola;
- **omšové úmysly** na obdobie január 2012 sa budú zapisovať v krstnej kaplnke v pondelok 3. decembra 2012 od 16,00 h;
- v sobotu **8. decembra** slávime prikázaný sviatok Nepoškvrneného Počatia Panny Márie. Sväté omše budú o **5,45; 6,30; 10,30; 16,30; večerná svätá omša o 18,00 h** je už z needeľe;
- **14. decembra** začíname **spovedať pred vianočnými sviatkami**. Vo všedné dni od 5,45 do 8,00 h a popoludní od 15,00 do 19,00 h, resp. podľa potreby aj dlhšie a v nedeľu doobeda od 7,00 do 12,30 h;

POZÝVAME

V rámci adventného obdobia vás srdečne pozývame na koncert do nášho blumentálskeho chrámu v **sobotu 15. decembra o 19,15 h** (krátko po skončení večernej sv. omše) na uvedenie diela britského skladateľa Johna Ruttera: *Magnificat* pod taktovkou hlavného dirigenta SND Rastislava Štúra v sprievode Orchestra bratislavských filharmonikov a speve zboru Technik STU.

POĎAKOVANIE

Malé jubileum pôsobenia v našom kostole v novembri tohto roku si pripomenul pán organista Vojtech Gabriel. Uplynulo totiž tridsať rokov odvtedy, ako v r. 1982 nastúpil na miesto blumentálskeho organistu. Spočiatku sa pri organe striedal s pani Máriou Ivanovou, neskôr viedol a sprevádzal spev Blumentálcov počas svätých omší sám. Od roku 1998 sa s ním pri organe strieda pán Róbert Mikóczy. Neraz som z úst pána organistu Gabriela, odchovanca saleziánov, počula slová: „Kto spieva, dvakrát sa modlí“. Možno povedať, že náš pán organista „Vojto“ sa podľa týchto slov aj riadil. On totiž naučil Blumentálcov spievať, teda spevom vzývať Boha o pomoc, chváliť ho a ďakovať mu. Za obidvoch súčasných organistov buď Bohu vďaka, lebo v našom meste asi nie je veľa chrámov, v ktorých sa veriaci môžu tešiť z takých krásnych hlasov a z takého organového umenia ako Blumentálci. A odkaz pána Gabriela veriacim: „Nech sa za mňa modlia!“ Čiastočne sa táto jeho prosba už začala naplňovať, totiž jedna nemenovaná modlitbová skupina sa už za neho modlí. No a napokon, každý, kto bude čítať tieto riadky, už vyšle prosbu k Bohu: *Daj mu, Bože, zdravie a silu ešte dlhé roky ťa svojím spevom a hrou oslavovať v tomto chráme.*

Za Blumentálcov XD